

Ключові слова: самогубство, доведення до самогубства, спроба самогубства, схилення до самогубства, допомога в самогубстві, кримінальна відповідальність, рівень самогубств, попередження самогубств.

Резюме

В статті проводиться порівняння ст. 120 КК України «Доведення до самоубийства» з аналогічними нормами іноземних держав. В результаті дослідження, автор пропонує змінити ст. 120 КК України.

Ключевые слова: самоубийство, доведение до самоубийства, попытка самоубийства, склонение к самоубийству, помощь в самоубийстве, уголовная ответственность, уровень самоубийств, предупреждение самоубийствам.

Summary

In the article is made a comparison of Article 120 Criminal Code of Ukraine "Drive to suicide" with similar norms of foreigner states. As a result of investigation, author proposes to modify the Article 120 Criminal Code of Ukraine.

Key words: suicide, drive to suicide, suicide attempt, inclination to suicide, help in suicide, criminal responsibility, suicide rate, suicide prevention.

Отримано 20.10.2009

Ю. Б. ПАСТЕРНАК

*Юрій Богданович Пастернак, аспірант
Національної академії прокуратури України*

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ДОКАЗУВАННЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

У контексті процесу реформування системи українського кримінального судочинства дискусія щодо базисних основ доказового права набуває особливої актуальності. На сьогодні сформувалася досить специфічна методологічна ситуація щодо кримінально-процесуального доказування. Затверджена концепція реформування кримінальної юстиції, закінчується робота над проектом КПК, який розроблений у відповідності до її положень. У той же час в науці кримінально-процесуального права фактично відсутні ґрунтовні розробки нової методології доказування. Враховуючи значення останнього в структурі кримінально-процесуальної діяльності, таку ситуацію навряд чи можна визнати нормальною. Своєрідним підтвердженням цього, на нашу думку, є і численні підготовлені проекти КПК, які не витримали критики і були відхилені. Вирішення наявних проблем навряд чи було б можливим без використання тої величезної кількості напрацювань у сфері теорії доказів, яка накопичена як радянською, так і вітчизняною правовою думкою. Так у дореволюційний період питаннями кримінально-процесуального доказування займалися Л. Е. Владіміров, І. Я. Фойницький, В. Д. Спасович та ін. В радянський період йому приділяли увагу такі видатні науковці як: М. С. Строгович, Ф. Н. Фаткуллін, В. Я. Дорохов, Р. С. Белкін, М. М. Михеєнко. Не залишає її поза увагою і сьогоднішня правова наука, про що свідчать дослідження російських вчених З. З. Зінатуліна, А. Р. Белкіна, Р. В. Костенка, В. С. Балакшина; українських Ю. М. Грошевого, В. Т. Малярєнка, С. М. Стахівського, Є. Г. Ковалєнка, І. І. Котюка, та цілого ряду інших. При цьому слід погодитися з С. А. Шейфером, що наука, як правило, не створюється на порожньому місці. Вона розвивається відштовхуючись від вже досягнутого рівня знань, переосмислюючи і часом відхиляючи те, що раніше здавалося очевидним, а деколи тільки коректуючи традиційні уявлення, пристосовуючи їх до нових умов¹. Відповідно визначення на зако-

© Ю. Б. Пастернак, 2010

подавчому рівні основних напрямків реформування всієї системи кримінальної юстиції України стимулює переосмислення старих підходів до розуміння кримінально-процесуального доказування та вироблення нових, використання яких було б доцільним у ході правотворчої та практичної діяльності.

У зв'язку з цим, нас, у першу чергу, буде цікавити саме поняття «доказування» в кримінальному процесі. При цьому є очевидним, що методологія цього процесу визначає і той зміст, який вкладають в його визначення. Як слушно зазначає В. М. Савицький, «перед тим, як приступити до розгляду самого процесу доказування по кримінальних справах, треба домовитися, що слід розуміти під терміном доказування»². При цьому увагу, на нашу думку, потрібно зосередити на наступних питаннях: 1) з прицілом на які завдання системи кримінального судочинства розроблялася методологія сьогоденного кримінально-процесуального доказування; 2) чи спроможна така методологія забезпечувати ефективність системи кримінального судочинства за умови визначення нових, якісно інших її завдань.

Методологічні основи сучасного розуміння доказування були закладені радянською правовою наукою в 60-х – 70-х роках ХХ століття. Детальний аналіз всіх висловлених щодо цього думок потребував би багато місця і часу тому ми акцентуємо увагу на найбільш поширених, з нашої точки зору. В силу складності проблеми поширеним був різнобічний підхід до доказування. Це проявилось в намаганнях авторів визначити його природу і специфіку через виділення «сторін», «рівнів», «аспектів», «видів», «широкого» та «вузького» його розуміння³. Що виразилось у закономірному твердженні В. М. Савицького, який вказував: «говорячи про доказування в кримінальному процесі необхідно правильно визначати яке смислове навантаження несе цей термін у кожному конкретному випадку»⁴. На нашу думку, такі підходи при визначенні доказування в кримінальному процесі навряд чи є доречними. Практика та законодавець потребують єдиного універсального визначення, а використання зазначених вище способів відображення змісту доказування може тільки заплутати, оскільки в кожному випадку доводилося би з'ясовувати, в якому значенні, рівні, розумінні використовується термін, яку сторону поняття він відображає. Як слушно зазначає В. С. Балакшин, це поняття можна і потрібно розглядати в динаміці, як єдиний процес⁵. Також слід погодитися з Ф. Н. Фаткуліним, що поняття доказування в кримінальному процесі потрібно розглядати не лише з точки зору етимологічного значення та як логіко-філософську категорію, а й як категорію кримінально-процесуальну. Такий підхід до проблеми дозволить з одного боку, врахувати семантичний зміст і методологічні основи даного поняття, а з іншого – його специфіку і як процесу пізнання, і як процесу, що є комплексом процесуальних дій та відносин, що реалізуються з метою вирішення завдань та призначення кримінального судочинства⁶. Автори фундаментальної роботи «Теорія доказів у радянському кримінальному процесі» визначили дане поняття як таке, що відбувається в процесуальних формах діяльності органів розслідування, прокурора і суду за участю інших суб'єктів процесуальної діяльності по збиранню, закріпленню, перевірці та оцінці фактичних даних необхідних для встановлення істини по кримінальній справі і вирішення завдань кримінального судочинства⁷. М. С. Строгович вважав, що доказування це встановлення за допомогою доказів всіх фактів, обставин, які мають значення для вирішення справи. При цьому розумів він її як діяльність суддів, прокурора, слідчого і особи що здійснює дізнання⁸. На думку Ф. Н. Фаткулліна, доказування – це процесуальна діяльність вказаних в законі органів та осіб, що полягає у визначенні можливих слідчих версій, у збиранні, перевірці і оцінці доказів та їх джерел по цих версіях, а також в обґрунтуванні достовірних висновків для встановлення об'єктивної істини у справі⁹. В Україні найбільшого поширення набуло визначення М. М. Михеєнка, який вважав, що доказування це діяльність суб'єктів кримінального процесу по збиранню (формуванню), перевірці й оцінці доказів та їхніх процесуальних джерел, а також формулюванні на цій основі певних тез і наведення аргументів для їх обґрунтування¹⁰. Не відрізняються кардинально, на нашу думку, і більш сучасні аналоги. В одному з останніх підручників з кримінального процесу доказування визначається як формування, перевірка та оцінка доказів і їх процесуальних джерел, обґрунтування висновків з метою встановлення

об'єктивної істини і прийняття на її основі правильного, законного, обґрунтованого і справедливого рішення¹¹. І. І. Котюк обґрунтовує, що процесуальне доказування – це здійснювана у визначеному законом порядку пізнавально-практична діяльність уповноважених суб'єктів, яка полягає у формуванні, перевірці та оцінці доказів та їхніх процесуальних джерел, а також оперування ними з метою встановлення істини у сфері судочинства¹². Н. М. Обрізан вказує, що кримінально-процесуальне доказування є урегульованою кримінально-процесуальним законом діяльністю особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора, судді як по збиранню, перевірці й оцінці доказів та їх процесуальних джерел, так і обґрунтуванню достовірного висновку та прийняттю процесуального рішення, спрямованого на встановлення істини у кожній конкретній кримінальній справі¹³. Якщо проаналізувати всі дані визначення можна відмітити ряд специфічних рис, які, на нашу думку, певною мірою характеризуються суть такого розуміння доказування. Так всі вони розглядають доказування в першу чергу як спільну діяльність для всіх публічних суб'єктів кримінального судочинства. Тобто, тим самим змішується діяльність суду і органів кримінального переслідування. Причини такої ситуації видаються зрозумілими та очевидними. Таке розуміння доказування зумовлене тим, що перед судом і органами кримінального переслідування ставилася єдина мета – боротьба із злочинністю. Як пише В. Лазарева, уявлення щодо доказування як пізнавальної діяльності суду, прокурора, органа розслідування формувалося в умовах радянського судочинства, при якому різні органи кримінальної юстиції були зобов'язані вирішувати спільні завдання, які втілювалися в поняття істини. Такий погляд являвся наслідком ілюзорних уявлень щодо безконфліктності кримінального судочинства і єдності цілей його учасників¹⁴. У той же час важко не погодитися з тим, що диференціація завдань суду і органів, які здійснюють кримінальне переслідування, визнання соціальної цінності процесуальної форми, юридична рівність обвинувачення та захисту – все це являється вододілом між двома сучасними концепціями кримінального судочинства, які відображають різноманітні підходи до статусу особистості в її відносинях з державною владою¹⁵. Це повною мірою стосується і України. На сьогодні забезпечення демократичних стандартів кримінального судочинства так чи інакше пов'язується з належним впровадженням змагальних процедур у кримінальний процес. Одночасно наведено дає підстави для висновку, що за наявного розуміння доказування це є неможливим. Суперечності між такими складовими носять антагоністичний характер. Видається також, що існує розуміння доказування явно не враховує те, що в змагальному судочинстві доказування – це діяльність саме сторін. Окремі вчені, стоячи на позиції, що це все-таки єдиний процес – пізнання традиційно пояснюють це тим, що всі суб'єкти є елементами єдиної пізнавальною системи¹⁶. Наведене твердження очевидно ґрунтується на переконанні про спільність завдань всіх публічних суб'єктів такої системи. Однак, на нашу думку, це не так, що для прикладу демонструється тим, яке значення надається результатам пізнання кожного із таких суб'єктів. Саме пізнання в кримінальному процесі не можна розглядати як єдиний уніфікований процес без прив'язки до суб'єкта, який його здійснює. Адже, мета, завдання, інтереси та інші суб'єктивні характеристики їх носія визначають і зміст та характер його пізнання, роблячи його якісно іншим у порівнянні з пізнанням інших суб'єктів. Поняття доказування у прив'язці тільки до нібито спільного пізнання органів кримінального переслідування та суду очевидно не враховує природу змагального судочинства. За результатами наведеного самі собою напрошуються відповіді на запитання, які ми ставили спочатку. Фактично наявна методологія доказування оптимізована під ту мету, якою керувалася система кримінальної юстиції на час її розробки. Зорієнтована вона на виконання завдань боротьби із злочинністю і задоволення в першу чергу публічних інтересів. Тим самим використання її за сучасних умов видається небажаним, навіть небезпечним. Вважаємо, що дотримання кореляції між новим розумінням призначення кримінального судочинства і методологією доказування є життєво необхідним. Змінюючи підхід до розуміння завдань системи кримінальною юстиції ми повинні поміняти і розуміння сутності доказування. В іншому випадку ми ризикуємо повторити негативний досвід Російської Федерації. Як слушно зауважують окремі автори, реальний процес останньої продовжує існувати в зручних старих формах,

вже пристосувалися до нових правил, неминучих, але як виявилось не дуже обтяжливих, тому, що той хто повинен строго слідкувати за їх виконанням сам пристосував до них свої десятиріччями напрацьовані звички¹⁷. Все залежить від того чи буде нова методологія доказування підпорядкована змагальній побудові кримінального процесу чи існуюча процедура доказування в кінцевому випадку поглине даний принцип і зведе нанівець всю роботу по реформуванню нашого кримінального судочинства.

У великій мірі визначенню сутності доказування має сприяти правильне розуміння його співвідношення із кримінально-процесуальним пізнанням. Сьогодні більшість наявних в літературі позицій з даного питання умовно можна розділити на декілька груп. Перші вчені ідентифікують доказування і пізнання¹⁸. Так М. М. Михеєнко, підтримуючи М. С. Строговича, вважав, що коли мова йде про гносеологічну сутність кримінально-процесуального доказування як особливої різновидності пізнання дійсності, ми повинні ставити знак тотожності між доказуванням і пізнанням. При цьому у структуру доказування він включав такий елемент як «формулювання певних тез і наведення аргументів для їх обґрунтування»¹⁹. На нашу думку, ці два твердження не є послідовними оскільки такий елемент як наведення аргументів для обґрунтування тез, аж ніяк не є пізнавальною діяльністю. Навряд чи тут доречно вести мову про отримання нового знання, тобто пізнання. С. М. Стахівський та Ю. М. Грошевий, розвиваючи позицію М. М. Михеєнко, вважають доречним замінити пропонуваній останнім вираз «формулювання певних тез і наведення аргументів для їх обґрунтування» на більш точний «прийняття певних процесуальних рішень і наведення аргументів для їх обґрунтування (мотивації)»²⁰. На нашу думку, така пропозиція заслуговує аналогічної критики оскільки запропонований термін за своїм змістом аж ніяк не відноситься до пізнавальних. Крім цього, вважаємо за потрібне відмітити, що в теорії кримінального судочинства процеси «прийняття рішень», «обґрунтування рішень» досить детально досліджені, і підстав піддавати їх перегляду та включати в поняття доказування, як видається, немає²¹. Інші вчені відмежовують поняття пізнання і доказування в кримінальному процесі, оскільки останнє не вичерпує всіх шляхів пізнання в судочинстві²². Своїх послідовників ця позиція має і сьогодні²³. Однак її прибічники скоріше підкреслюють пізнавальну спрямованість доказування. І їх підходи до його структури, а відповідно і змісту мало чим відрізняються. Видається, що кримінально-процесуальне доказування не є різновидом пізнання оскільки є комплексним за своєю природою і включає як пізнавальні, так і не пізнавальні дії (процеси). Кримінально-процесуальне доказування містить пізнавальну складову (елементи кримінально-процесуального пізнання) однак ним не обмежується і не включає всі його прояви оскільки ставить до них специфічні вимоги. Таким чином виносити такі поняття на шкалу «ширше-вужче» не можна, оскільки вони є різнорівневими і тільки частково пересікаються. Відповідно наведені позиції не дають, на нашу думку, повного уявлення щодо співвідношення доказування і пізнання у кримінальному процесі. Ми вважаємо, що для визначення суті кримінально-процесуального доказування питання треба ставити набагато конкретніше. А саме: в чому різниця між пізнавальною діяльністю сторін і пізнавальною діяльністю суду? Видається, що саме таким чином потрібно підходити до визначення суті доказування в змагальному судочинстві. Дане питання є малодослідженим, тому спробуємо з'ясувати в чому ж специфіка пізнавальних процесів, що мають входити до поняття кримінально-процесуального доказування. Для цього вважаємо за потрібне визначити ту першооснову доказування, яка спонукає суб'єктів його починати, продовжувати і закінчувати. На нашу думку, характер практичної пізнавальної діяльності, яка має входити в поняття кримінально-процесуального доказування визначається двома моментами: по-перше, тим для чого такі дії вчиняються, тобто яка в них кінцева мета; по-друге, чим така діяльність зумовлена, що лежить в її основі, що її породжує, її мотиви? Саме відповіді на ці питання дадуть можливість визначити реальну сутність кримінально-процесуального доказування. Оскільки таким чином ми визначимо критерій для відмежування пізнавальних дій сторін (які, очевидно, повинні входити в поняття доказування) від пізнавальної діяльності суду. Говорячи про першооснову доказування В. А. Новицький справедливо відмітив, що конфлікт суб'єктів доказування, який уведений в особливу процесуальну форму, врегульовану законодавством, складає те спірне правовідношення, яке необхідно суб'єкту правозастосування для

встановлення істини по справі і вирішення соціального спору, що виник, і яке носить галузеву назву, для прикладу цивільно-процесуальне правовідношення, кримінально-процесуальне правовідношення і т.д.²⁴. Крім цього для відповіді на поставлені запитання досить продуктивним виявився аналіз цікавого підходу до визначення кримінально-процесуальних функцій Ю. А. Гончана, Н. Н. Піксіна. Так вони вважають, що функції захисту та обвинувачення є проявом фактично однієї функції – функції доказування²⁵. Їх доводи є досить обґрунтованими. У той же час, ми залишаємося при думці, що зазначені функції потрібно розмежовувати. При цьому в цілях нашого дослідження відзначимо, що автори правильно відмітили деяку спільність обох цих функцій. Цією спільністю, видається, є саме єдина для обох сторін методологія доказування. Однак, на нашу думку, те, що сторони користуються єдиним засобом (методологією) для захисту своїх процесуальних інтересів не дає підстав об'єднувати їх діяльність в єдину функцію. Зазначена різниця (захист власних процесуальних інтересів) і відмежовує ці функції. Саме спрямованість діяльності є основним критерієм розмежування. Недаремно А. В. Новицький пропонує підходити до процесуального доказування в загальнотеоретичному плані як до реалізації процесуального права на захист суб'єктом доказування²⁶, а також розглядає процесуальне доказування як судову (і досудову, якщо це передбачено законом) можливість захисту правової позиції суб'єктом процесуального доказування²⁷. Повертаючись до визначення суті доказування вважаємо, що аналіз вищевказаних думок вказує на іманентну ознаку кримінально-процесуального доказування, яка раніше при визначенні цього поняття та відмежування діяльності з доказування від інших, зокрема діяльності суду, не враховувалася. На нашу думку, без цього визначення доказування в кримінальному процесі буде неповним. Вважаємо, його специфічною рисою і відповідно тих складових, які повинні в нього включатися є те, що така діяльність зумовлена певним інтересом. Якщо конкретніше, то потребою захисту якогось інтересу. І така потреба очевидно зумовлена тим конфліктом, що призвів до порушення певних прав. Кожна сторона, яка збирає докази має, у кримінальному процесі свій процесуальний інтерес, що очевидно зумовлюється специфікою процесуальних функцій учасників кримінального судочинства. Тому визначення кримінально-процесуального доказування у відриві від його суб'єктів вважаємо неповним і таким, що не буде чітко відображати всієї специфіки цієї діяльності. Саме сторони володіють інтересом у справі. Одна – власним приватним, інша представляє державний публічний інтерес (притягнути до відповідальності особу, яка вчинила злочин) в силу закону та своїх службових обов'язків. Остання керується державним інтересом захисту певних суспільних правовідносин. Що чітко окреслено в матеріальному кримінальному законі у вигляді об'єкта злочину. Таким чином характер діяльності сторін специфічний. Вони – не свідки, які також на досудовому слідстві пізнають і передають інформацію. Сторони роблять це цілеспрямовано на захист того процесуального інтересу, який вони представляють. Це і є специфічною ознакою тієї діяльності, якою вони займаються, тобто діяльності з доказування. Саме боротьба інтересів покладена в основу змагальності є запорукою об'єктивності суддівського пізнання. Тобто слід прийти до висновку, що інтерес виступає першопричиною діяльності суб'єктів доказування. Саме спрямованість на його захист є тим критерієм, який відмежовує доказування і від суддівського пізнання і від іншої процесуальної діяльності.

На підставі наведеного вважаємо, що при визначенні кримінально-процесуального доказування потрібно враховувати наступні його іманентні ознаки: 1) така діяльність зумовлена потребою захисту інтересу, який порушений внаслідок вчинення кримінально-караного діяння (причина соціального конфлікту); 2) така діяльність здійснюється відповідно специфічними суб'єктами, які володіють таким інтересом. При цьому слід підтримати А. Н. Погорецького, який аналізуючи численні точки зору щодо структури та змісту процесу доказування, правильно вказав на необхідність пошуку її уніфікації, надання їй якомога більш загального вигляду, що ілюструє рух як окремо взятого доказу, так і всієї сукупності доказів, які фігурують у кримінальній справі²⁸. Адже схема доказування, яка складається лише з одних традиційних компонентів (збирання, перевірки, оцінки доказів), не має універсального характеру. З її допомогою добре ілюструється рух окремо взятого доказу, але при цьому не беруться до уваги суб'єкти доказування. У такому вигляді вона мало придатна для розмежування їхніх функцій²⁹. На нашу думку,

такими уніфікованими термінами могли би стати «збирання фактичних даних» – для позначення пізнавальної складової доказування та «аргументування власної позиції» – для позначення складової спрямованої на формування переконання інших суб'єктів. На підставі наведеного вище вважаємо, що кримінально-процесуальне доказування – це зумовлена потребою захисту функціонального інтересу діяльність сторін, яка полягає в збиранні фактичних даних щодо події злочину для формування власної позиції по справі та її подальшому аргументуванні перед судом з метою переконання останнього в її достовірності.

¹ Шейфер С. А. Доказательства и доказывание по уголовным делам: проблемы теории и правового регулирования / Шейфер С. А. – Тольятти: Волжский университет им. В. Н. Татищева, 1997. – 92 с. – С. 4.

² Савицкий В. М. Государственное обвинение в суде / Савицкий В. М. – М.: Наука, 1971. – 343 с. – С. 153.

³ Див.: Савицкий В. М. Вказана праця. – С. 156-157; Теория доказательств в советском уголовном процессе / под общ. ред. Н. В. Жогина. – [2-е изд]. – М.: «Юрид. лит.», 1973. – 736 с. – С. 288.; Строгович М. С. Курс советского уголовного процесса: Основные положения науки советского уголовного процесса. Т. 1 / М. С. Строгович. – М.: Наука, 1968. – 470 с. – С. 298-299.

⁴ Савицкий В. М. Вказана праця. – С. 158.

⁵ Балакишин В. С. Доказательства в теории и практике уголовно-процессуального доказывания: Важнейшие проблемы в свете УПК Российской Федерации: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.09 / Балакишин Виктор Степанович. – Екатеринбург, 2005. – 533 с. – С. 96.

⁶ Фаткуллин Ф. Н. Общие проблемы процессуального доказывания / Фаткуллин Ф. Н. – Казань: Изд-во Казан. ун-та, 1976. – 206 с. – С. 3-9.

⁷ Теория доказательств в советском уголовном процессе / Под общ. ред. Н. В. Жогина. – [2-е изд]. – М.: «Юрид. лит.», 1973. – 736 с. – С. 298.

⁸ Строгович М. С. Вказана праця. – С. 295-298.

⁹ Фаткуллин Ф. Н. Вказана праця. – С. 14.

¹⁰ Михеенко М. М. Доказывание в советском уголовном судопроизводстве / Михеенко М. М. – К.: Вища школа, 1984. – 134 с. – С. 11.

¹¹ Коваленко Є. Г. Кримінальний процес України: Підруч. / Є. Г. Коваленко, В. Т. Маляренко. – [2-е вид. перероб. і допов.]. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 712 с. – С. 114-115.

¹² Котюк І. І. Теорія судового пізнання: Монографія. / Котюк І. І. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 435 с. – С. 67.

¹³ Обрізан Н. М. Захисник як суб'єкт доказування в кримінальному процесі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Н. М. Обрізан. – К., 2008. – 18 с. – С. 9.

¹⁴ Лазарева В. Состязательность и доказывание в уголовном процессе / В. Лазарева // Уголовное право. – 2007. – № 3. – С. 99.

¹⁵ Михайловская И. Б. Настольная книга судьи по доказыванию в уголовном процессе / Михайловская И. Б. – М.: ТК Велби, Проспект, 2008. – 192 с. – С. 9.

¹⁶ Шейфер С. А. Вказана праця. – С. 11.

¹⁷ Лазарева В. Вказана праця. – С. 98.

¹⁸ Див.: Строгович М. С. Вказана праця. – С. 295; Фаткуллин Ф. Н. Вказана праця. – С. 20.

¹⁹ Михеенко М. М. Вказана праця. – С. 8-11.

²⁰ Грошевий Ю. М. Докази і доказування у кримінальному процесі. наук.-практ. посібник / Ю. М. Грошевий, С. М. Стахівський. – [2-е вид., стереотипне]. – К.: КНТ, Видавець Фурса С. Я., 2007. – 272 с. – С. 12.

²¹ Див.: Лупинская П. А. Решения в уголовном судопроизводстве: теория, законодательство и практика / Лупинская П. А. – М.: Юристъ, 2006. – 174 с.; Зеленецкий В. С. Теория и практика обоснования решений в уголовном процессе Украины / В. С. Зеленецкий, Н. В. Глинская. – Харьков.: «Страйд», 2006. – 336 с.

²² Див.: Теория доказательств в советском уголовном процессе / Под общ. ред. Н. В. Жогина. – [2-е изд]. – М.: «Юрид. лит.», 1973. – 736 с. – С. 290; Горский Г. Ф. Проблемы доказательств в советском уголовном процессе / Горский Г. Ф., Кокорев Л. Д., Элькин П. С. – Воронеж.: Изд-во Ворон. ун-та, 1978. – 304 с. – С. 206.

²³ Див.: Балакишин В. С. Вказана праця. – С. 91-92; Котюк І. І. Вказана праця – С. 62.

²⁴ Новицький В. А. Теория российского процессуального доказывания и правоприменения / Новицкий В. А. – Ставрополь.: Изд-во СГУ, 2002. – 584 с. – С. 99-100.

²⁵ Гончан Ю. А. Пиксин Н. Н. Функции доказывания и принятия решений в уголовном процессе / Ю. А. Гончан, Н. Н. Пиксин // Российский следователь. – 2007. – № 3. – С. 8.

²⁶ Новицький В. А. Вказана праця. – С. 100.

²⁷ Новицький В. А. Вказана праця. – С. 144.

²⁸ Погорецький М. А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі. Монографія / Погорецький М. А. – Х.: Арсіс, ЛТД, 2007. – 576 с. – С. 505.

²⁹ Погорецький М. А. Вказана праця. – С. 500.

Резюме

В даній статті автор досліджує поняття та сутність кримінально-процесуального доказування. Аналізуються основні підходи до його розуміння. З огляду на наявність безпосередньої кореляції між новим призначенням кримінального судочинства та методологією доказування обґрунтовується думка, щодо необхідності переосмислення останньої та відповідно пропонується авторське поняття кримінально-процесуального доказування.

Ключові слова: кримінально-процесуальне пізнання, кримінально-процесуальне доказування, функціональний інтерес, аргументація правової позиції.

Резюме

В данной статье автором исследуются понятие и сущность уголовно-процессуального доказывания. Анализируются основные подходы к его пониманию. Учитывая наличие непосредственной корреляции между новым предназначением уголовного судопроизводства и методологией доказывания, обосновывается позиция относительно необходимости переосмысления последней и соответственно предлагается авторское определение уголовно-процессуального доказывания.

Ключевые слова: уголовно-процессуальное познание, уголовно-процессуальное доказывание, функциональный интерес, аргументация правовой позиции.

Summary

In this article the author studies the concept and the essence of criminal procedural proof. The main approaches to its interpretation are analyzed. Taking into account the existence of direct correlation between the new object of criminal procedure and the proof methodology, the opinion concerning the necessity of its reconsideration is substantiated. Accordingly the author's criminal procedural proof definition is proposed.

Key words: criminal procedural cognition, criminal-procedural proof, functional interest, argumentation of legal position.

Отримано 3.12.2009

О. О. СТУЛОВ

Олексій Олександрович Стулов, здобувач Інституту права ім. Володимира Станіслава Класичного приватного Університету

ДОТРИМАННЯ ЗАКОННОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ АДМІНІСТРАЦІЄЮ ВИПРАВНИХ УСТАНОВ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ОСОБАМ, ПОТЕРПІЛИМ ВІД ЗЛОЧИНІВ

Згідно ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і сво-